

Στοιχεία Βιοηθικής της Ανθρώπινης Αναπαραγωγής

Γεώργιος Λ. Αντωνάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Μαιευτικής-Γυναικολογίας
Πανεπιστημίου Πατρών

ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΨΗ, ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ, ΤΟΚΕΤΟΣ

- ⑩ Ποιοι παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν για το αν θα χορηγήσουμε ή όχι αντισύλληψη σε ανήλικο άτομο;
- ⑩ Μπορούμε να υποβάλλουμε σε στείρωση μια γυναίκα με νοητική υστέρηση;
- ⑩ Νομιμότητα των εκτρώσεων
- ⑩ Πρέπει να γίνεται προγεννητικός έλεγχος για νόσους που εμφανίζονται στην ενήλικη ζωή;
- ⑩ Μέχρι πότε πρέπει να κρατάμε με τεχνητά μέσα μια έγκυο στη ζωή προκειμένου να γίνει βιώσιμο το έμβρυο;
- ⑩ Μπορεί μια γυναίκα να επιλέξει να γεννήσει με καισαρική τομή χωρίς να υπάρχει Ιατρική ένδειξη;
- ⑩ Μπορεί μια γυναίκα να αρνηθεί να υποβληθεί σε καισαρική τομή, ακόμη και αν αυτή η άρνηση θέτει σε κίνδυνο την ζωή του εμβρύου;

Γενικές αρχές

- 10 Πρέπει να είναι σεβαστή η εχεμύθεια όλων των ασθενών ακόμη και των ανήλικων.
- 10 Ανήλικοι που είναι αρκετά ώριμοι για να καταλάβουν τη φύση και τις συνέπειες της πράξης τους μπορούν να δώσουν συναίνεση, όμως θα πρέπει να ενθαρρύνεται η εμπλοκή των γονέων.
- 10 Καμιά θεραπεία δεν εφαρμόζεται σε ψυχικά υγιή ενήλικα χωρίς τη συγκατάθεσή του.
- 10 Οι έγκυες πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στις αποφάσεις που αφορούν την εγκυμοσύνη τους.
- 10 Μια έγκυος που σχεδιάζει να έχει μια τελειόμηνη κύηση αναλαμβάνει ηθικές υποχρεώσεις έναντι του εμβρύου που κυοφορεί, αλλά κανείς όμως, συμπεριλαμβανομένων και των επαγγελματιών υγείας, δεν μπορεί να την εξαναγκάσει σε τίποτε.
- 10 Η αναπαραγωγή είναι υπόθεση και των 2 φύλων και δεν πρέπει να παραγνωρίζεται και η συμμετοχή των ανδρών.

ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΨΗ

- ⑩ Οι επαγγελματίες υγείας διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο στην μείωση των ανεπιθύμητων κυήσεων, ιδιαίτερα σε νέα άτομα.
- ⑩ Η παροχή αντισύλληψης πρέπει να συνοδεύεται από πληροφόρηση σχετικά με την αποφυγή των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νόσων,
- ⑩ Η επείγουσα ορμονική αντισύλληψη είναι σημαντικό όπλο στην προσπάθεια μείωσης των ανεπιθύμητων κυήσεων και γι' αυτό πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμη.
- ⑩ Οι Ιατροί που για λόγους συνείδησης είναι αντίθετοι με την χορήγηση αντισύλληψης, δεν υποχρεούνται να το κάνουν αλλά, πρέπει να παραπέμπουν τους ενδιαφερόμενους στον κατάλληλο συνάδελφο.

ΣΤΕΙΡΩΣΗ

- 10 Πρέπει να γίνεται σαφής ενημέρωση επειδή πρόκειται για μη αναστρέψιμη επέμβαση και να κατανοούνται όλες οι επιπτώσεις ώστε να είναι ισχυρή η συναίνεση.
- 10 Οι υποψήφιοι πρέπει να ενθαρρύνονται να το συζητούν με τους συντρόφους τους αλλά η απόφαση ανήκει στον υποψήφιο να υποβληθεί στην επέμβαση.
- 10 Στείρωση ατόμων ανίκανων να συναινέσουν χρειάζεται δικαστική απόφαση.

ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ

- 10 Οι γυναίκες πρέπει να ενθαρρύνονται να συζητούν το θέμα με τον πατέρα του εμβρύου, αλλά οι άνδρες δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα να επηρεάσουν την απόφαση.
- 10 Οι Ιατροί που για λόγους συνείδησης είναι αντίθετοι με την διενέργεια εκτρώσεων, δεν υποχρεούνται να το κάνουν, εκτός από περιπτώσεις που κινδυνεύει η υγεία της γυναίκας, αλλά πρέπει να παραπέμπουν την ενδιαφερόμενη στον κατάλληλο συνάδελφο.

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- 10 Όταν οι γονείς διαφωνούν σχετικά με την διενέργεια προγεννητικού ελέγχου ή διακοπής μιας κύησης με προσβεβλημένο έμβρυο, τότε ενθαρρύνεται η συζήτηση μεταξύ τους αλλά, η τελική απόφαση ανήκει στην μητέρα.
- 10 Οι επιστημονικές δυνατότητες του προγεννητικού ελέγχου πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για Ιατρικούς λόγους.

ΚΥΗΣΗ

- 10 Οι έγκυες πρέπει να ενημερώνονται για τους κινδύνους που διατρέχει το έμβρυο λόγω μη υγιεινού τρόπου διαβίωσής τους αλλά, κανείς δεν επιτρέπεται να τις εξαναγκάσει σε οτιδήποτε.
- 10 Ακόμη και όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι πράξεις της μητρός θέτουν σε κίνδυνο το έμβρυο, το έμβρυο δεν αποκτά νομική υπόσταση.
- 10 Δεν είναι σαφές μέχρι πότε πρέπει να κρατάμε με τεχνητά μέσα μια έγκυο στη ζωή προκειμένου να γίνει βιώσιμο το έμβρυο. Σε παρόμοιες περιπτώσεις χρειάζεται νομική εντολή.

ΤΟΚΕΤΟΣ

- 10 Αν ο Μαιευτήρας έχει σοβαρές επιφυλάξεις για τους κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση Καισαρικής τομής που ζητείται από την μητέρα, χωρίς Ιατρική ένδειξη, τότε μπορεί να αρνηθεί να την διενεργήσει.
- 10 Η άρνηση μιας εγκύου με πλήρη συνείδηση για παροχή Ιατρικής βοήθειας πρέπει να είναι σεβαστή ανεξάρτητα αν αυτό προκαλέσει τον θάνατο της ίδιας και του εμβρύου. Αν υπάρχει αμφιβολία για την ενσυνείδητη συμπεριφορά ζητείται νομική συνδρομή.
- 10 Οι επίτοκες θεωρούνται ικανές να δώσουν συνειδητή συγκατάθεση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Άρνηση καισαρικής τομής.
2. Παροχή αντισύλληψης σε γυναίκα < 16 ετών.
3. Επείγουσα ορμονική αντισύλληψη.
4. Ακατάλληλη συγκατάθεση για υστερεκτομή.
5. Στείρωση γυναίκας με σοβαρή νοητική υστέρηση.
6. Στείρωση άνδρα με σ. Down.
7. Οι γονείς αρνούνται συγκατάθεση ώστε η ανήλικη κόρη να κάνει έκτρωση.
8. Ο σύντροφος αρνείται να γίνει έκτρωση.
9. Μείωση εμβρύων.
10. Προσπάθεια να καταστεί το έμβρυο έννομος παράγων.
11. Καρδιοαναπνευστική υποστήριξη σε έγκυο γυναίκα.

ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

- ⑩ Ποια είναι η υπευθυνότητα των επαγγελματιών υγείας που εμπλέκονται στην Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή έναντι των παιδιών που θα προκύψουν;
- ⑩ Πρέπει να υπάρχουν όρια στην πρόσβαση στην Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή;
- ⑩ Πρέπει να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των γονέων για τα χαρακτηριστικά των παιδιών τους;
- ⑩ Πρέπει τα παιδιά που είναι προϊόντα δωρεάς γαμετών να μπορούν να εξακριβώσουν την ταυτότητα του δότη;
- Ποιος είναι ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας στην «δανεική μήτρα»;

γενικές αρχές

- 10 Οι Ιατροί πρέπει να ενδιαφέρονται για το «συμφέρον» των παιδιών που θα προκύψουν.
- 10 Δεν πρέπει εκ προοιμίου να αποκλείεται καμία κοινωνική ομάδα.
- 10 Πρέπει να ενθαρρύνεται η δημόσια συζήτηση των σχετικών προβλημάτων.
- 10 Στις περισσότερες χώρες που έχουν ανάλογη νομοθεσία, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, το όριο ηλικίας των γυναικών που υποβάλλονται σε Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή είναι τα 50 έτη (μέση ηλικία φυσιολογικής εμμηνόπαυσης).

ΠΡΟΣΒΑΣΗ

- ⑩ Η εξέταση κάθε περίπτωσης πρέπει να γίνεται εξατομικευμένα.
- ⑩ Οι Ιατροί άλλων ειδικοτήτων από τους οποίους ζητούνται πληροφορίες πρέπει να τις παρέχουν μόνο με τη σύμφωνη γνώμη των ασθενών.

ΦΥΛΑΞΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΓΑΜΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΩΝ

- ⑩ Η συγκατάθεση πρέπει να είναι έγγραφη και μετά από σαφή πληροφόρηση και συμβουλευτική, αν ζητηθεί.
- ⑩ Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποσύρουν την συγκατάθεση ανά πάσα στιγμή πριν την χρησιμοποίηση των γαμετών και των εμβρύων.
- ⑩ Η συλλογή γαμετών από ένα αναισθητο άτομο που αναμένεται να ανανήψει είναι νόμιμη αλλά, η χρήση τους πρέπει να γίνεται μόνο μετά από συγκατάθεσή του.
- ⑩ Η μεταθανάτια χρήση γαμετών ή εμβρύων απαγορεύεται ακόμη και μετά από εν ζωή συγκατάθεση;;;

ΧΡΗΣΗ ΔΩΡΗΘΕΝΤΩΝ ΓΑΜΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΩΝ

- 10 Επιτρέπεται η καταβολή των εξόδων που συνδέονται με την δωρεά;;;.
- 10 Επιτρέπεται ο «διαμοιρασμός» των ωαρίων με κάλυψη των εξόδων της Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής από την δέκτρια.
- 10 Οποιαδήποτε αλλαγή στους όρους της ανωνυμίας των δοτών δεν πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΥΛΟΥ

- ⑩ Η επιλογή φύλου με προεμφυτευτική διάγνωση είναι παράνομη όταν γίνεται για κοινωνικούς λόγους.
- ⑩ Η επιλογή σπερματοζωαρίων είναι παράνομη για κοινωνικούς λόγους.

«ΔΑΝΕΙΚΗ ΜΗΤΡΑ»

- 10 Αυστηρή επιλογή για ιατρικούς λόγους.
- 10 Όταν επιτευχθεί κύηση, οι υποχρεώσεις του Μαιευτήρα προς την παρένθετη μητέρα και το έμβρυο είναι οι ίδιες όπως και σε φυσιολογική κύηση.

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- «Δανειακή» μήτρα στην Καλιφόρνια

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Σπερματέγχυση με το σπέρμα ισοβίτη συζύγου
2. Welfare of the child
3. Μεταθανάτιος χρήση γαμετών
4. Δικαίωμα γνωστοποίησης του δότη
5. Προεμφυτευτική διάγνωση με τυποποίηση ιστού προς όφελος σοβαρά ασθενούντος αδελφού
6. Αίτημα για επιλογή φύλου